

ЗАСТОСУВАННЯ «ЧАНКІВ» У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА ПЛАТФОРМІ QUIZZIZ ДЛЯ НЕМОВНИХ ЗВО

Однороманенко М. В.

викладач кафедри іноземних мов

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
пр. Б. Хмельницького, 18, Мелітополь, Запорізька область, Україна*

orcid.org/0000-0003-1513-096X

maryna.odnoromanenko@tsatu.edu.ua

Лашенко М. А.

викладач кафедри іноземних мов

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
пр. Б. Хмельницького, 18, Мелітополь, Запорізька область, Україна*

orcid.org/0000-0002-0769-2009

margaritasimkina@gmail.com

Ключові слова: *лексичний підхід, навчання, іноземна мова, освітні онлайн-сервіси, застосування вокабуляру.*

Статтю присвячено викладанню та вивченню іноземних мов у технічних ЗВО, оскільки мотивація у студентів до іноземних мов перебуває на недостатньому рівні. Із метою підвищення мотивації студента до її опанування було вирішено звернутися до неklasичних підходів до її викладання. Таким чином, у статті розглядається застосування на заняттях лексичного підходу, а саме впровадження чанків у процес вивчення іншомовної лексики. Основну увагу у статті сконцентровано на ефективності застосування чанків у вигляді комбінацій слів, сталих словосполучень, виразів, ідіом та речень із метою підвищити інтерес студента до іноземної мови взагалі. Доведено, що за допомогою даного підходу студенти швидше стали опанувати мову порівняно з традиційними методами, оскільки вони вчили нові лексичні одиниці у вигляді комбінацій слів, що містили у собі певний контекст та мали чітке значення згідно із ситуаціями мовлення, не розгублюючись у словнику з різноманітним значенням. Проаналізовано вивчення граматики на основі застосування чанків, оскільки граMATика вивчається приховано, у вигляді словосполучень, що містять у собі граматичні структури, які студенти запам'ятовують і використовують у мовленні підсвідомо, не замислюючись над реченням з граматичного погляду. Доведено, що даний неklasичний підхід є універсальним для різних вікових категорій, а також і спеціальностей, наприклад як для філологічного спрямування, так і для технічного. Лексичний підхід гармонійно поєднується з іншими класичними методами і може слугувати як основним способом викладання, так і допоміжним. У результаті дослідження проаналізовано актуальність даного підходу, яка стрімко зростає, особливо з поширенням коронавірусної інфекції, що змусила процес навчання перейти на дистанційну форму. Застосовуючи чанки, поліпшується процес навчання для студентів, вони допомагають опанувати іноземну мову на достатньому для вільного спілкування рівні та якісно підготуватися до складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови, оскільки студент повинен уміти розрізняти лексичні значення та граматичні конструкції.

IMPLEMENTATION OF CHUNKS IN TEACHING LANGUAGES ON THE BASE OF PLATFORM QUIZZES FOR STUDENTS OF TECHNICAL UNIVERSITIES

Odnoromanenko M. V.

*Lecturer at the Department of Foreign Languages
Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University
B. Khmelnytsky avenue, 18, Melitopol, Zaporizhzhia region, Ukraine
orcid.org/0000-0003-1513-096X
maryna.odnoromanenko@tsatu.edu.ua*

Lashchenko M. A.

*Lecturer at the Department of Foreign Languages
Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University
B. Khmelnytsky avenue, 18, Melitopol, Zaporizhzhia region, Ukraine
orcid.org/0000-0002-0769-2009
margaritasimkina@gmail.com*

Key words: *lexical approach, studying, foreign languages, educational online services, vocabulary usage.*

The article deals with the issues of language teaching and learning according to the modern tendencies in the field of study that are based on mandatory entrance tests. This test has a major role in the student's life and requires certain language level and general knowledge of linguistics. But such requirements in their turn provoke some issues with language teaching and learning especially for students majored in technical fields. In the article are discussed the possible problems that interrupts students from successful learning – lack of motivation, fear of making mistakes, losing point in studying language at all or poor language skills.

The article aims to give a comprehensive account of developing of extraordinary ways of language teaching and also it demonstrates the feasibility of augmenting student's motivation and ability to learn language in a highly sufficient way by self-educating on the basis of lexical approach. Much attention is given to chunks, ready-made word combinations with definite meaning, that significantly help overcome problems in four language skills: speaking, reading, listening and writing. These word combinations are bounded by certain context that can be implemented in further communication. For this study, it was of interest to investigate the ways of applying this approach and its upsides and downsides. It has been found that lexical approach has numerous advantages as explained here: it can be used for different types of lessons; the grammar is hidden and students aren't getting bored with the language learning, understanding the main goals and directions they are moving to achieve their learning outcomes, that support motivation and interest. It also demonstrates high compatibility with online platform and services, such as Quizziz, that make process of language teaching and learning easier and more efficient for both teachers and students. The findings suggest that this approach could also be useful for university and school teachers as different ages of students and pupils are able to learn chunks and implement it in further communication in a more convenient way.

Постановка проблеми. Лексика є важливим компонентом мови, й актуальним є питання її ефективного викладання, особливо здобувачам ВНЗ технічних спеціальностей. На нашу думку, слід зробити акцент на лексичному підході, що полягає в опануванні лексичних одиниць у готовому

вигляді, з уже готовим контекстом, який студенти розуміють і знають, як їх застосувати. Акцентовано увагу на працях закордонних дослідників та методистів, які розробляли шляхи його впровадження в освітній процес (М. Л'юїс, К. Лакман, Х. Деллар, А. Волклі). Ознайомившись із працею

М. Л'юїса, ми звернули увагу на те, що мова – це грамагизована лексика, а не лексична грамагика. На його думку, основним у вивченні мови він вважає вивчення нової лексики у лексичних комбінаціях, що містять певний зміст, і важливим є те, що студенти повинні усвідомлено підходити до опрацювання текстових та аудіо- чи відеоматеріалів, бачити сталі словосполучення, які можуть знадобитися їм у реальному спілкуванні. Схожої думки дотримується К. Лакман, який вважає, що основну увагу слід приділяти вивченню вокабуляру, а не класичної грамагики. Хоча існує думка, що даний підхід не акцентується на грамагиці, але це не є вірним. Грамагика, на думку вченого, прихована у словосполученнях, змушуючи студентів вивчати її підсвідомо, не замислюючись над правилами та їх винятками. Цікаві вправи й стратегії вивчення даної лексики розкрито професором Х. Делларом, що звертає нашу увагу на подальшу потребу дослідження даного підходу та його впровадження у навчальний процес. Але актуальним питанням залишається спосіб упровадження даного методу до викладання іноземних мов у технічних ВНЗ, оскільки студенти з різними мовленнєвими рівнями потребують різних підходів та часу на опанування мови. Уважаємо за потрібне відзначити, що з розвитком технологій та поширенням коронавірусної інфекції, що вимагає від закладів освіти переходу на дистанційне навчання, ми вважаємо доречним застосовувати лексичний підхід (чанки) на основі платформи Quizziz.

Мета. Із уведенням обов'язкового іспиту до магістратури (СВІ) основну мету ми бачимо у визначенні ефективності застосування даного підходу, а саме вивченні лексики у вигляді готових чанків у процесі викладання іноземної мови на основі платформи Quizziz. Необхідно визначити переваги та недоліки даного підходу та його перспективи у майбутньому застосуванні. Оскільки ми живемо у вік комп'ютерних технологій та розвиваємося широкими кроками, не можна оминати цифрові навчальні технології, які роблять процес викладання мови невимушеним, цікавим та мотивуючим до змагань і перемог.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наше століття ставить перед нами чимало нових завдань, що відображаються й у мові. Якщо раніше провідна роль належала грамагико-перекладному методу, то зараз акцент роблять на комунікативних та лексичних методах, оскільки головне – вміння розуміти співбесідника та бути зрозумілим. Відомо, що лексичний підхід концентрується на вивченні саме лексики, оскільки лексичні одиниці відіграють важливу роль. Слова відображають та описують наші реалії. Грамагика в англійській мові виступає лише інструментом відображення наших думок, що допомагає оформити лексичні

одиниці у гармонійну й зрозумілу єдність, указуючи на суб'єкти чи об'єкти дії, час, кількість тощо. Але якщо студент робить помилку грамагично, це не впливає критично на його вислів думок на відміну від помилок у вживанні лексичного еквіваленту, що може призвести до непорозуміння чи зовсім невдалої комунікації. Важливо пам'ятати, що в англійській мові грамагика передає нюанси, що відображені тим чи іншим грамагичним часом відповідно до цілі висловлювання. Але неправильно робити основний акцент лише на опануванні грамагики. Таким чином, постає завдання збагатити лексичний запас студентів немовних спеціальностей, оскільки їхні мовні та мовленнєві уміння є недостатніми порівняно зі студентами філологічних ВНЗ. Важливо зауважити, що лексичний підхід не виключає грамагику, а подає її у прихованому вигляді, роблячи процес навчання більш цікавим та легким. Завдання викладача – зауважити на грамагичному часі, щоб студенти бачили різницю та нюанси того чи іншого часу й розуміли, чому саме у такому вигляді вони вчать словосполучення, вираз чи речення.

«Ми не знаємо, як зробити людину щасливою, але знаємо методи, що роблять її менш нещасною», – писав філософ Карл Поппер [5, с. 9]. Це повинно спонукати викладачів до поліпшення вивчення іноземної мови, щоб студенти відчували комфорт та зацікавленість у мові, бажали її вивчати й усунули внутрішнє відторгнення іноземної мови як непотрібного предмету. Українцями важливими є готовність й бажання студента самостійно вивчати мову.

Важливо відзначити, що дана методика не заперечує використання інших методів і може вдало поєднуватися з ними, даючи змогу більш глибоко поринути в особливості іноземної мови з різних боків. Даний метод концентрується на словах, їхніх формах, комбінаціях з іншими словами, роблячи вивчення лексики логічнішим та легким, оскільки важливо вчити лексику невідривно від контексту. Дані лексичні комбінації мають назву «чанки» [4, с. 2]. Найкраще вивчати чанки у зв'язці з популярними словами. Чанки – це комбінація слів, готове словосполучення чи речення, що передає певну інформацію. Частіше дані одиниці мають уже готову грамагичну форму, таким чином не вимагаючи від людини зусиль на опанування грамагики. Важливим є розуміння контексту та вміння поєднувати чанки у говорінні чи на письмі [1, с. 14]. Звертаючись до традиційного грамагико-перекладного методу, де основний акцент переноситься на опанування грамагичних явищ та їх автоматичне відпрацювання шляхом перекладу з однієї мови на іншу, виконання вправ на підстановку, розкриття дужок, даний метод доводить грамагичні навички до автоматизму та

має свою ефективність, але, на жаль, утримати зацікавленість та свідоме ставлення студентів до вивчення мови досить важко, оскільки студент виконуватиме вправи автоматично, не звертаючи уваги на лексичне наповнення речень, оскільки метою є граматику, а не лексику. Логічно застосувати чанки, оскільки вони містять у собі граматику, але подають її у прихованій формі. Важливо усвідомлювати, як утворювати дані словосполучення та навчити студентів самостійно їх знаходити і використовувати у невимушеному мовленні [2, с. 10–11]. Даний метод підходить для студентів різних рівнів мовленнєвої компетенції, наприклад для студентів із початковим рівнем володіння мовою можна давати невідому лексику у форматі чанків із перекладом та давати вправи на застосування даних лексичних об'єднань у реченні, усному чи письмовому мовленні, а також у форматі змагань на платформі Quizziz, що сприятиме засвоєнню лексики у формі гри чи змагання. Для студентів середнього та вищого рівнів володіння мовою також доцільним є застосування чанків шляхом обговорення різноманітних тем з обов'язковим включенням у мову даних лексичних одиниць. Найефективнішим буде, коли студент самостійно виокремлює словосполучення, які може застосувати у різних комунікативних ситуаціях. У процесі пошуку чанків студенти опановують поєднання слів, аналізують, яким чином поєднуються слова, наприклад «прикметник + іменник», «іменник + дієслово», «дієслово + прислівник» тощо. Важливо пам'ятати, що чанки можуть містити не два слова, а більше, інколи навіть коротке речення [3, с. 15277]. Прикладами можуть бути такі словосполучення, взяті з біографії «Ілон Маск» Е. Уейнс: *a high-end restaurant* (елітний ресторан; прикметник + іменник), *tend to be sheepish* (схилятися, бути боязким; дієслово, після котрого потрібна частка *to* + infinitive + прикметник); *to meddle with a text* (дієслово + прийменник + іменник); *burrow deep into sb's life* (дієслово + прислівник + прийменник + іменник; глибоко поринути у чиєсь життя); *to come off like a freak of control* (фразове дієслово + прийменник + іменники; здатися одержимим контролем); *say much of substance* (дієслово + слово, що відображає кількість + іменник; сказати по суті); *sell sb on idea, buy into idea* (продати ідею, повірити в ідею; дієслова + прийменники + іменники). Таким чином, ми можемо виокремити словосполучення чи вирази, які містять у собі певні граматичні форми. Але завдання полягає в опануванні вже сформованих лексичних одиниць й умінні застосувати їх у перекладі, спираючись на загальний контекст, а далі вже створити власні речення на основі даних слів. Наприклад, із виразами *sell sb on idea*: *He tried to sell me on idea that this product*

is worthy and should be bought as soon as possible; I'm going to sell him on idea of buying that brand new laptop; He sold me on idea that English was important. Ми можемо побачити, що дані речення мають різні граматичні форми, структури та відповідають більш середньому рівню володіння мовою й передбачають наявні граматичні знання та навички. Даний підхід не заперечує граматичний підхід, а пропонує інший погляд на навчання. Для початкових рівнів доречним є подання виразів у їхніх можливих формах, щоб студенти не концентрувалися лише на застосуванні в одному випадку та часовій формі (минуле – теперішнє – майбутнє), у форматі коротких речень. Наприклад: *a high-end restaurant – We regularly visited high-end restaurants*. Вивчаючи, таким чином, вокабуляр, студент розуміє їх застосування у мовленні та змінює їх згідно із власними намірами: *a high-end theatre, concerts, car* тощо. Важливим виступає саме лексичне значення. Тому важливо робити акцент на розумінні, як правильно застосовувати лексику у тій чи іншій комунікативній ситуації [4, с. 3].

Постає логічне питання, яка кількість слів у чанках повинна бути. Завдання полягає у тому, щоб навчити впізнанню мовної та мовленнєвої структури й самостійно виокремлювати з текстів, аудіо чи відеоматеріалів незнайомі лексичні одиниці.

Особливо складним є вивчення лексики у форматі одного слова для студентів технічних ВНЗ, оскільки їхня лінгвістична підготовка відрізняється від філологічної, тому для них потрібно робити ліпші умови й сильніше мотивувати до вивчення лексики і мови загалом. Окремо вивчене слово не утворює нейронних зв'язків. Таким чином, студент учить слова і виконує завдання, не розмірковуючи над ним. Із застосуванням цього підходу студент краще запам'ятає слова, оскільки, працюючи над текстом, він перебуває в іншомовному середовищі. Натрапляючи на невідоме слово, студент виписує не окреме слово, а його словосполучення, утворюючи асоціації, пов'язані з даною лексичною одиницею. Вивчення лексики із застосуванням чанків сприяє не простому заучуванню лексики, а її розумінню. Учити лексику потрібно свідомо й у зв'язці з мовленням та письмом, оскільки головною метою вивчення мови є успішна комунікація з її носіями. Доречним є застосування даного підходу для вивчення фразових дієслів та сталих виразів, у яких цільний зміст передається лише словосполученням, а не окремими словами. Наприклад: *work to the bone – працювати на знос*, якщо перекладати дослівно, то *work* – працювати, *to the bone* – до кістки. Важливо пояснювати студентам важливість вивчення лексики у вигляді словосполучень, оскільки це допоможе йому уникнути багатьох проблем із пошуком потрібного значення та правильно пере-

дати зміст лексичного об'єднання на рідну мову. Звичайним є страх у студентів вивчати іноземну лексику через її багатозначність, оскільки, звертаючись до словника, вони зустрічають чималу кількість значень, що призводить до розгубленості і небажання вчити слово взагалі. Це викликає спротив та втрату мотивації. Підхід раціонально застосовувати для підготовки до іспиту, оскільки у даних тестах є лексичні завдання, в яких є фразові дієслова, дієслова, що потребують після себе певних прийменників, частин мови тощо. Він сприяє легшому, більш якісному сприйняттю та розумінню нової лексики.

Щоб зробити процес вивчення більш цікавим, інтерактивним та сучасним у технологічному плані, слід звернутися до онлайн-платформи Quizziz, яка робить процес навчання грайливим, цікавим та невимушеним. Quizziz – інструмент Web 2.0, який є корисним для викладачів, учителів, батьків і дітей. Він з'явився у 2015 р. За три роки цей освітній сервіс набув шаленої популярності, забезпечивши широкими навчальними можливостями.

Платформа відповідає педагогічним вимогам і робить можливими заняття в інтерактивній формі у режимі онлайн. Вона забезпечує викладача можливістю проводити групові роботи, іспити, модульні тестові контролі, а також слідкувати за поточними навчальними результатами. За допомогою мережі Інтернет учитель і студенти мають можливість долучитися до завдань та у форматі змагань проявити власні знання, таким чином закріплюючи опанований раніше матеріал, а також особисто відчувти дух змагання. Відомим фактом є те, що у середовищі конкуренції студенти більш умотивовані на перемогу, але щоб її здобути, потрібно вчитися і розумітися на матеріалі. Згідно з останніми спостереженнями, студенти, які протягом року користувалися освітнім сервісом, були більш залучені до освітнього процесу й краще опановували матеріал і могли користуватися їм на практиці, ніж студенти, які його ігнорували.

Завдяки освітній платформі викладач може створювати широке коло завдань, спрямованих на перевірку чи засвоєння тих чи інших навичок, наприклад: питання, де лише одна відповідь вірна; тести множинного вибору; відкриті питання; творча робота у вигляді письмової роботи; аналіз уроку чи певної теми у вигляді опитування. Наступним кроком є створення гри, вікторини, практичної роботи. За допомогою даного сервісу роль викладача зміщується до менеджера уроку, який слідкує, щоб усі функції працювали за планом та він міг би проконсультувати студента більше з технічних питань, аніж філологічних. Таким чином, учні не лише опановують матеріал, а й стають центральними фігурами освітнього процесу, не потребуючи особистої присутності викладача.

Ключовою перевагою ми можемо вважати здатність привернути позитивну увагу та мотивувати студента чи учня до вивчення іноземної мови. Порівняно з традиційними методами дана платформа надає свободу студенту, дає йому змогу виконувати завдання у зручній для нього час. Традиційними є вправи та завдання в університеті, що вимагають від студента присутності й певного рівня знань й готовності до активної участі на занятті, що може призводити до стресу чи розчарування у власних знаннях, якщо є прогалини. Об'єднавши лексичні чанки з платформою, можна цікавим та невимушеним шляхом поглибити людину у вивчення мови, не нав'язуючи йому складні граматичні правила та винятки, а також позбавити його від вивчення списку нових слів, які не мають особливої цінності у відриві від контексту.

Даний сервіс дає змогу студенту вчитися за його власним розкладом, що робить виконання і перевірку власних досягнень простішими. За допомогою платформи можна давати готові уривки з англійських статей і розробляти цікаві завдання на опанування нових словосполучень та виразів у зручній для вивчаючого формі та часі, не потребуючи особистої присутності студента, оскільки лише відвідування заняття, без прямої участі, не дає жодних результатів.

Перевагою є те, що студент може самостійно прослідкувати власні результати та прогрес загалом й аналізувати помилки та вміти їх виправляти, маючи можливість проконсультуватися з викладачем із приводу незрозумілих мовних питань.

Недолік даної платформи – потреба у постійному доступі до мережі Інтернет, оскільки у разі неможливості долучитися до сервісу студент випадає із навчального процесу. У кого є проблеми з Інтернетом на занятті з групою, можуть об'єднуватися у міні-команду та брати участь у вікторині, грі чи тестах.

Таким чином, якщо розвинути у студентів здатність до самостійної роботи та підвищити їхню мотивацію, можна створити самостійно існуючий навчальний процес на основі лексичного підходу, підібравши навчальний матеріал згідно з програмою чи індивідуально на основі інтересів, що сприяло б зацікавленості у навчанні та опануванні нового матеріалу невимушено, особливо із застосуванням сучасних навчальних сервісів та технологій.

Висновки. Отже, проаналізувавши даний метод, його особливості, ми можемо стверджувати, що даний підхід доречно застосовувати на практичних заняттях із мови як додатковий підхід, так і у вигляді повноцінного заняття. Можемо виділити такі переваги: навчальний процес відбувається невимушено, цікаво та зрозуміло; закріплює не лише лексичні формації, а й у невимушеній формі граматичні форми, не розгублюючись у нюансах та випадках викори-

стання того чи іншого граматичного явища; дає змогу працювати з будь-яким матеріалом різного жанру й може підлаштовуватися під будь-який навчальний процес; може викладатися онлайн за допомогою онлайн-сервісів. Щодо недоліків, то можемо зауважити, що студенти повинні мати певний мовний рівень, оскільки потрібно вміти орієнтуватися у частинах мови та їх розташуванні у реченні; на початкових рівнях викладач повинен звертати додаткову увагу на граматичний час словосполучення, фрази чи речення; потребує від викладача щільної підготовки й уміння правильно виокремити потрібне словосполучення і

в разі потреби адаптувати під потреби конкретного студента. Даний підхід є актуальним для подальшого вивчення й упровадження в освітній процес, оскільки традиційні методи переважають у навчальному процесі, ніж інноваційні, особливо на базі такого навчального цифрового сервісу, як Quizziz. Прийнято вважати, що дану платформу можна використовувати як гру, але можна провести і справжнє заняття на основі технологій Web 2.0. Тому слід приділити більшу увагу лексичному підходу, особливо у вигляді чанків, оскільки він має перспективу, й вміти адаптуватися до стрімкого розвитку навчальних онлайн-технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Castro S., Chiluisa M., Tandalla E., Gonzalez Lorena. Lexical chunks for promoting explicit learning vocabulary. Spain, Alicante: 3ciencias. 2018. 41 p.
2. Dellar H., A. Walker. Teaching lexically. Principles and practice. England, Surrey: Delta publishing. 2016. 152 p.
3. Hasan U. Implementing lexical approach in achieving vocabulary goals in ESP classroom. International Journal of Development Research. 2017. Vol. 07. P. 15276-15278.
4. Lackman K. Lexical approach activities: A revolutionary way of teaching. Ken Lackmann & Associates Educational Consultants. URL: <http://kenlackman.com/files/LexicalActivitiesBook102.pdf>. (Retrieved 23.08.2021).
5. Lewis M. The lexical approach: The state of ELT and a way forward. Hove, England: Language Teaching Publications, 1993. 213 p.

REFERENCES

1. Castro S., Chiluisa M., Tandalla E., Gonzalez Lorena (2018) Lexical chunks for promoting explicit learning vocabulary. Spain, Alicante: 3ciencias. 41 p.
2. Dellar H., A. Walker (2016) Teaching lexically. Principles and practice. England, Surrey: Delta publishing. 152 p.
3. Hasan U. (2017) Implementing lexical approach in achieving vocabulary goals in ESP classroom. International Journal of Development Research. Vol. 07. P. 15276-15278.
4. Lackman K. (2011) Lexical approach activities: A revolutionary way of teaching. Ken Lackmann & Associates Educational Consultants. Retrieved from <http://kenlackman.com/files/LexicalActivitiesBook102.pdf>.
5. Lewis M. (1993) The lexical approach: The state of ELT and a way forward. Hove, England: Language Teaching Publications. 213 p.